

Bestuursdienst
Bladzijde 1
Onderwerp Preadvies initiatiefvoorstel "bewoners nemen heft in eigen handen" PvdA.

Onderwerp Préadvies initiatiefvoorstel "bewoners nemen heft in eigen handen"
Steller Wilma van Geffen

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 82 75 Bijlage(n) - Ons kenmerk RO13.3867113
Datum - **5 SEP 2013** Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Het initiatiefvoorstel van de PvdA beoogt via participatie het verbeteren van de relatie tussen overheid en bewoners, en het verkrijgen van goede ideeën voor de stad. De PvdA stelt dat het tijd is dat de lokale overheid verandert en meer gaat inzetten op het faciliteren en activeren van de stad zelf.

Wij zien dit initiatiefvoorstel als een onderstreping, ondersteuning en aanmoediging van de koers in ons collegeprogramma waarin wij aangegeven dat het richten van de gemeentelijke organisatie op participatie een uitermate belangrijk thema is. Dit initiatiefvoorstel raakt aan de discussie over de verhouding burger en lokale overheid. Een onderwerp waarover het gemeentebestuur onderling maar ook met bewoners het gesprek wil voeren. Het Staddebat in november is hiervoor een uitgelezen moment. Met bijgaande reactie geven wij alvast een voorzet.

Het initiatiefvoorstel gaat in op een groot aantal zaken rond participatie, bewoners(organisaties), het convenant bewonersorganisaties, het bestemmingsplan, wijkteams, wijkbudgetten, etc. In deze brief reageren wij op de verschillende onderdelen van het initiatiefvoorstel.

Wij zijn momenteel bezig met een organisatieverandering. Deze beoogt een efficiënte en effectieve lokale overheid, die in staat is in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en die goed samenwerkt met bewoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen in de stad. Het faciliteren en activeren van de stad zelf is hierbij een van onze opgaven. De lokale overheid heeft daarnaast ook nog een groot aantal andere rollen en taken zoals beleidsontwikkeling en –uitvoering in het fysieke en economische, sociale, culturele, zorg en veiligheids domein, de

vergunningverlening, controle en handhaving etc. Wij constateren dat er op al deze terreinen ontwikkelingen gaande zijn die vragen om een actieve en participerende overheid. Met andere woorden bij een stad met actieve en participerende bewoners past een actieve en participerende lokale overheid in al zijn facetten.

In de afgelopen periode is met extra middelen van Rijk, Gemeente en Corporaties de mogelijkheid gecreëerd om bewonersinitiatieven financieel te ondersteunen. Het initiatiefvoorstel noemt hiervan een aantal voorbeelden (wijkstemdag, Goed Idee, NLA). We constateren echter dat de middelen voor deze ondersteuning opdrogen. Dit brengt ons in de situatie dat we enerzijds meer willen activeren en ondersteunen en anderzijds te maken hebben met vermindering c.q. verdwijnen van de financiële mogelijkheden voor de door ons gewenste activering en ondersteuning. Het hierboven beschreven dilemma vraagt om een fundamentele afweging over de inzet van de gemeentelijke middelen. In ons collegeprogramma hebben wij al aangegeven naar meer flexibiliteit te willen en daartoe een cofinancieringsfonds in het leven te roepen.

De PvdA stelt in het initiatiefvoorstel dat “de omslag is dat politici daadwerkelijk ruimte geven aan particulier initiatief. Tegelijkertijd moeten politiek en bestuur een scherp oog blijven houden voor de kwetsbaren in de samenleving”. Wij onderschrijven dit. Het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie moeten “van alle markten thuis zijn”. Dus adequaat kunnen inspelen op (burger)initiatieven en tegelijkertijd, wanneer dat nodig is, zelf het initiatief nemen om problemen en vraagstukken aan te pakken. Dit vraagt van ons allemaal een open houding, bereidheid tot samenwerken en breed inzetbare kennis en ervaring in de wijk. Wij realiseren ons dat dit niet altijd vanzelf gaat en zijn daarom bezig onze organisatie hierop in te richten en bij te sturen. Wij willen komen tot een werkwijze die vernieuwend is en die voortbordurt op onze historie van succesvolle wijkontwikkeling. Een gangmaker/projectleider “stad doet mee” heeft de opdracht om nog intensiever verbindingen te leggen tussen bewonersinitiatieven en de gemeentelijke organisatie.

Wij onderzoeken in Selwerd of een wijkbedrijf een goede vorm is om de bewonersbetrokkenheid bij de eigen woon- en leefomgeving te vergroten. Gebleken is dat er in die wijk veel belangstelling is voor het thema energie(besparing). Dit is een geschikte voedingsbodem voor de ontwikkeling van een wijkbedrijf. Wij zullen uw raad op de hoogte houden van de voortgang in Selwerd.

Bewoners willen vroegtijdig betrokken worden bij plannen in hun wijk. In het convenant bewonersorganisaties is de clause opgenomen: “Niet tot het convenant behoren alle beleidszaken die de wijk overstijgen en concrete projectplannen op wijkniveau waarbij ook andere overheden, publieke lichamen, instellingen, bedrijven en dergelijke bij betrokken zijn. In die situaties gelden adviezen van de wijkorganisatie zonder toepassing van het convenant, en geldt de algemene inspraakverordening”. De rol van de gemeente in deze is om verschillende belangen en waarden (woon- en leefklimaat, ruimtelijke inpassing, cultuurhistorie, milieu, etc.)

tegen elkaar af te wegen en hierover vervolgens keuzes te maken en besluiten te nemen. Wij adviseren de raad in gesprek te gaan over wat (en hoe) bij bewoners kan worden neergelegd. Bewoners(organisaties) zijn een van de belanghebbende partijen bij het ontwerp en de vaststelling van het bestemmingsplan, en hebben via inspraak de mogelijkheid om hun belangen naar voren te brengen.

De gemeente is niet in alle gevallen in staat om er voor te zorgen dat bewoners(organisaties) **altijd** voordat plannen naar buiten komen worden geïnformeerd. Want initiatiefnemers/ontwikkelaars kiezen er soms voor om in een vroegtijdig stadium plannen naar buiten te brengen nog voordat de bouwaanvraag bij de gemeente is ingediend.

De werkwijze van wijkteams is verschillend, want zij leveren maatwerk. Wijkteams gaan op zoek naar de juiste aanpak voor die betreffende wijk, want wat in de ene wijk goed werkt hoeft in de andere wijk helemaal niet aan te slaan. Het flexibel kunnen inspelen op de behoefte en mogelijkheden van de wijk juichen we toe en zien wij dan ook als een belangrijke aanwijzing voor het vervolg van onze wijkgerichte werkwijze.

De circa 40 erkende wijkorganisaties in de stad ontvangen momenteel gezamenlijk een subsidie van ongeveer 300 duizend euro jaarlijks. Deze gemeentelijke subsidie wordt verstrekt afhankelijk van het aantal inwoners van de wijk en de activiteiten van de wijkorganisaties. De subsidie wordt verleend onder voorwaarden dat wijkorganisaties dit aanwenden om wijkbewoners te informeren (wijkkranten, wijkwebsites, informatieavonden, etc.) en om activiteiten van bewoners te ondersteunen. In de praktijk blijkt echter dat actieve bewoners(groepen) soms de weg naar de wijkorganisaties niet weten te vinden. Omgekeerd is het voor wijkorganisaties ook niet altijd even eenvoudig om bewonersinitiatieven in hun wijk goed in beeld te hebben.

Tot 2015 zijn vanuit het ISV budget, in het stadsdeelbudget, middelen beschikbaar voor het uitvoeren van wijkplannen. En voor 15 NLA wijken is tot 2015 een wijkbudget beschikbaar voor bewonersinitiatieven. In de wijkteams werken bewoners(organisaties) en wijkprofessionals nauw samen om initiatieven in de wijk op te sporen en te ondersteunen.

Sinds het stoppen van de subsidieregeling “Goed Idee”, zijn er voor de niet-NLA wijken nauwelijks extra middelen beschikbaar voor bewonersinitiatieven. Het verdwijnen van de beschikbare middelen voor bewonersinitiatieven vraagt om een nieuwe financieringssysteem en afweging in de gemeentebegroting. Wij kunnen ons voorstellen dat bewoners(organisaties) initiatieven ontplooiën om extra middelen te vergaren voor de financiering van bewonersinitiatieven. Een verhoging van de OZB is niet mogelijk, aangezien deze niet per wijk kan variëren. Als bewoners daar zelf voor kiezen is het oprichten van een bewonersfonds een mogelijkheid. Wellicht is er een alternatieve vorm van fondsenwerving denkbaar. Daarnaast of in plaats daarvan zien wij meer mogelijkheden voor maatwerk en flexibiliteit door hiervoor in de programmabegroting ruimte te maken.

Net als de fractie van de PvdA willen ook wij graag experimenteren met nieuwe vormen van bewonersparticipatie. Het experiment zal wat ons betreft dan ook vooral moeten zijn hoe wij als gemeentelijke organisatie, zowel bestuurlijk als ambtelijk, in staat zijn tot een adequate reactie op de initiatieven van bewoners/ondernemers. Wij zijn hierbij van mening dat het dan niet gaat om generieke oplossingen en of regelingen, maar om het leveren van maatwerk en flexibiliteit en integraliteit (ook van de budgetten) in de ondersteuning van deze initiatieven.

De gemeentelijke rol hierbij kan zijn om met bewoners/ondernemers via een gezamenlijk proces van bijvoorbeeld co-creatie, initiatieven te inventariseren en deze vervolgens, indien nodig, voor te leggen aan uw raad. Momenteel experimenteren wij met deze werkwijze in onder andere: Selwerd, groenparticipatie in Lewenborg, Groningen West, en met ondernemers in de Oosterparkwijk.

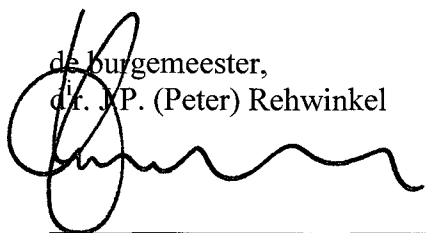
Aanvullende middelen (ISV) om deze experimenten uit te voeren verdwijnen. We hebben te maken met aan de ene kant bezuinigingen en aan de andere kant hebben we de ambitie om flexibel in te spelen op initiatieven uit de wijken. Wij zijn op zoek naar mogelijkheden om de gemeentebegroting flexibel en meer integraal in richten.

Als het gaat om het oplossen van praktische ergernissen in de dagelijkse leefomgeving is het in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de gemeente om een zeker basisniveau te garanderen en hiervoor middelen beschikbaar te hebben. Dit is in het huidige tijdsgewricht een grote opgave, waarin we zoeken naar nieuwe wegen om dit niveau te behouden. Dat betekent dat we ook willen experimenteren met het ‘right to challenge’ (naar Brits model¹), omdat burgers sommige taken misschien wel beter en efficiënter kunnen uitvoeren.

Wij adviseren uw Raad het gesprek over het initiatiefvoorstel te combineren met de behandeling van het initiatiefvoorstel van D66 over het organiseren van wijkconferenties en de presentatie over bewonersinitiatief en participatie “StadDoetMee” (in de raadscommissievergadering cultuurverandering op 9 oktober 2013).

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

¹ Zie <http://mycommunityrights.org.uk>